

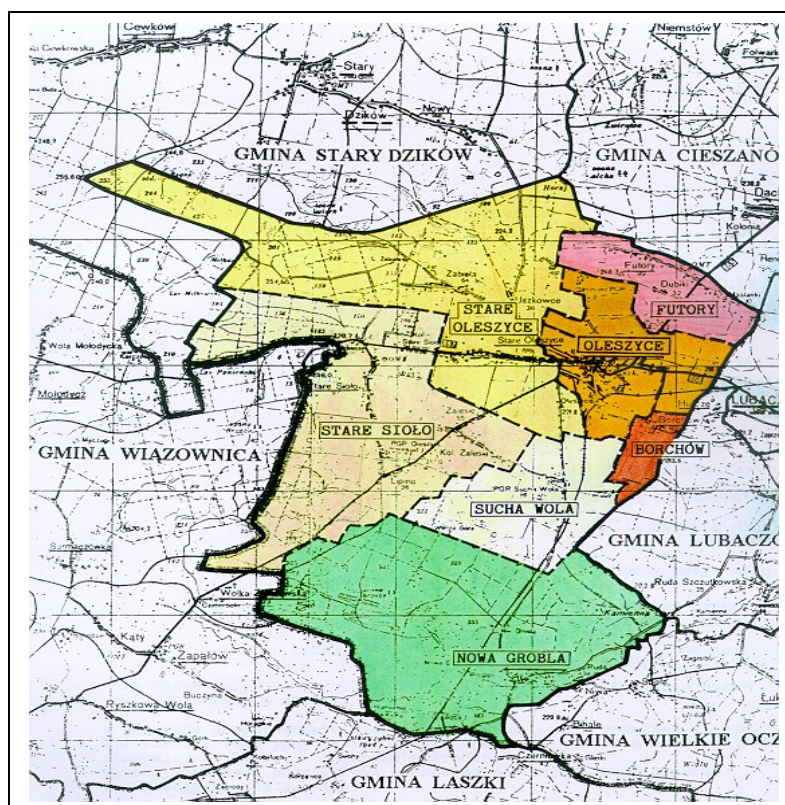
ROZDZIAŁ III

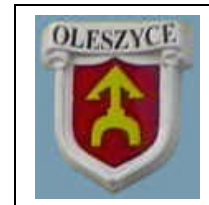
Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza Oleszyc

3.1. Syntetyczna charakterystyka miasta i gminy Oleszyce

3.1.1. Położenie i obszar miasta i gminy Oleszyce

Cały projekt będzie zrealizowany w Oleszycach, leżących w powiecie lubaczowskim, w województwie podkarpackim.

3.1.2. Sylwetka miasta i gminy Oleszyce na tle historycznym

Rys historyczny miasta i gminy Oleszyce

Rozwój osadnictwa na terenie dzisiejszego powiatu lubaczowskiego związany był w dużej mierze ze znanym szlakiem handlowym z Bełżca do Jarosławia, wzdłuż którego usytuowane były liczne miasta i wsie. Jedną z takich miejscowości są Oleszyce, mające najbogatszą historię spośród wszystkich miejscowości gminy. Jako wieś wymieniane są od XV wieku, przy czym prawa miejskie uzyskały w 1576 r. Z tego okresu zachował się w znacznej mierze XVI-wieczny lokacyjny układ przestrzenny wraz z blokowym układem zabudowy, którego rdzeniem jest rynek staromiejski z ratuszem pośrodku. Rynek i zabudowa przyrynkowa zachowują funkcję centrum usługowego miasta i gminy. Zachowany jest również drugi element kompozycji przestrzennej miasta lokacyjnego układ: Rynek - Zamek, rozdzielone rzeką Przerwą. Do dziś z zamku wybudowanego przez Sieniawskich w XVII w., zachowały się pozostałości bastionowego założenia obronnego i XIX-wiecznego parku krajobrazowego.

Pierwotnie Oleszyce nazywały się Hieronimów, na cześć fundatora Hieronima Sieniawskiego. Miasto należało do znanych rodzin szlacheckich i magnackich, m.in.: Sieniawskich, Ramszów, Czartoryskich, Potockich i Sapiehów.

Już od końca XIX wieku Oleszyce pozostawały lokalnym ośrodkiem rzemieślniczo-handlowo-usługowym, zamieszkiwanym przez licznych kupców i rzemieślników. Szybszy rozwój nastąpił po roku 1884 dzięki budowie linii kolejowej Jarosław - Krystynopol. Jednak już w 1901 roku, miasteczko zniszczył wielki pożar, który przyczynił się do jego upadku i w konsekwencji do utraty praw miejskich w 1915 roku.

W okresie międzywojennym Oleszyce liczyły około 3000 mieszkańców. Ostatnim właścicielem tutejszego majątku ziemskiego był książę Józef Sapieha.

Do początku lat czterdziestych XX wieku na terenie gminy zamieszkiwała ludność trzech narodowości: polskiej, żydowskiej i ruskiej, o czym świadczą choćby liczne cmentarze:

- w Oleszycach – cmentarze komunalny (katolicki), przycerkiewny, żydowski i wojenny,
- w Starych Oleszycach, Starych Oleszycach Woli i Borchowie – grekokatolicki,
- w Nowej Grobli i Futorach - wojenny,
- w Suchej Woli - grekokatolicki i choleryczny.

W czasie kampanii wrześniowej, 15-16 września 1939 roku, w rejonie Oleszyc i Starego Dzikowa ciężkie walki z VIII Korpusem Niemieckim toczyła odwrót Armii „Kraków”

21 Dywizja Piechoty Górskiej. 16 września dywizja została częściowo rozbita, a jej dowódca generał Józef Kustroń poległ, podobnie jak wielu jego żołnierzy.

W czasie okupacji niemieccy żandarmi i ukraińscy policjanci zabili wielu miejscowych Żydów. Pozostałych zamordowano w obozach zagłady. Po wojnie na terenie gminy grasowały oddziały UPA, zniszczone w trakcie akcji „Wisła”.

Do 1989 roku charakter gminy nie ulegał zmianie. Podstawą jej gospodarki pozostawało rolnictwo oparte na PGR-ach, podczas gdy miasto pełniło nadal funkcje usługowo-handlowe.

Niestety, po 1989 roku wraz z upadkiem państwowych gospodarstw rolnych sytuacja ekonomiczna większości mieszkańców miasta i gminy uległa znacznemu pogorszeniu.

3.1.3. Podstawowe informacje o mieście i gminie Oleszyce

3.1.3.1. POŁOŻENIE

Gmina miejsko-wiejska Oleszyce jest jedną z 160 gmin województwa podkarpackiego i leży w jego północno-wschodniej części. Jej obszar ma obrys nieregularny, rozciąga się na przestrzeni 16 km na linii północ-południe (N-S) i około 10 km na linii wschód-zachód, zajmując powierzchnię 15 187 ha (151,87 km²). Administracyjnie wchodzi w skład powiatu lubaczowskiego złożonego z 7 gmin.

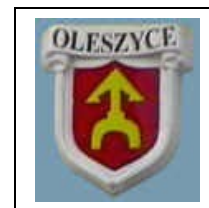
Sieć osadniczą gminy tworzy 12 miejscowości, podzielonych administracyjnie na miasto Oleszyce i sześć sołectw: Stare Oleszyce, Stare Sioto, Borchów, Futory, Nowa Grobla i Sucha Wola. Miasto jest siedzibą władz lokalnych oraz centrum handlowym, usługowym i oświatowym gminy.

Gmina Oleszyce graniczy:

- od północy z gminami: Stary Dzików i Cieszanów;
- od południa z gminami Wielkie Oczy oraz Laszki (pow. jarosławski);
- od wschodu z miastem i gminą Lubaczów;
- od zachodu z gminą Wiązownica (powiat jarosławski).

3.1.3.2. STATUS

Gmina miejsko – wiejska

3.1.3.3. MIESZKAŃCY

Na terenie miasta i gminy mieszka (wg danych UMiG) łącznie **6938** osób, w tym w Oleszycach **3329**, a na terenach wiejskich **3609**. Bezrobocie jest najpoważniejszym problemem społecznym w mieście i gminie. Trudna sytuacja na rynku pracy została spowodowana upadkiem drobnego rzemiosła oraz likwidacją PP „IGLOOPOL”, które jako właściciel lokalnych PGR-ów było największym okolicznym pracodawcą.

Wg danych PUP w Lubaczowie, z 31.12.2006 roku na terenie miasta i gminy Oleszyce zarejestrowano **350** bezrobotnych (w tym 169 kobiet).

Bezrobocie w gminie ma charakter strukturalny, a sytuację pogarsza dodatkowo brak ofert pracy, nie tylko w powiecie, ale w całym regionie.

3.1.3.4. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Opieka zdrowotna jest jednym z najważniejszych elementów infrastruktury społecznej. Na terenie jednostki terytorialnej cała infrastruktura zdrowotna znajduje się w mieście Oleszyce. Tworzą ją 2 ośrodki zdrowia oraz 2 apteki. Oprócz publicznej służby zdrowia na terenie miasta działa 1 prywatny gabinet stomatologiczny.

Na terenie miasta i gminy świadczone są tylko podstawowe usługi medyczne. Usługi specjalistyczne dostępne są w pobliskim Lubaczowie, gdzie znajduje się jedyny w powiecie szpital dysponujący 4 oddziałami: chirurgicznym, dziecięcym, położniczym i wewnętrznym. Ponadto w mieście działają poradnie: chirurgiczna, gruźlicy i chorób płuc oraz psychologiczno-pedagogiczna.

Na terenie jednostki terytorialnej działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą w Oleszycach. Jego działania mają pomagać ludziom w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znaleźli. Ośrodek prowadzi również wypłatę zasiłków: stałych, celowych, okresowych, wyrównawczych, macierzyńskich oraz rent socjalnych. W związku z wysoką stopą bezrobocia najczęstszą formą pomocy jest wypłata zasiłków okresowych. Najliczniejszą grupę podopiecznych ośrodka stanowią byli pracownicy okolicznych PGR-ów i ich rodziny.

3.1.3.5. EDUKACJA

Gminna sieć oświatowa składa się z 5 szkół podstawowych, gimnazjum, szkoły średniej (Zespołu Szkół Rolniczych) oraz 2 przedszkoli. Liczba szkół i ilość uczniów na terenie miasta i gminy należą do najmniejszych w powiecie. Oprócz zwykłych szkół podstawowych w

odległym o 7 km od Oleszyc Lubaczowie znajdują się również dwie szkoły specjalne oraz Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia.

W Oleszycach znajduje się jedyna w gminie szkoła ponadpodstawowa – Zespół Szkół Rolniczych. Szkoła zapewnia kształcenie na poziomie zawodowym i średnim.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa (ZSZ), w której nauka trwa 3 lata, kształci młodzież w klasach o następujących profilach:

- rolniczym,
- wiejskie gospodarstwo domowe,
- mechanizacja rolnictwa.

W ramach Zespołu Szkół Rolniczych działają też następujące rodzaje szkół średnich:

- Technikum Rolnicze (4 – letnie),
- Technikum Żywnienia i Gospodarstwa Domowego (5 – letnie),
- Technikum Ekonomiczne (5 – letnie),
- Liceum Ekonomiczne (4 – letnie),
- Liceum Agrobiznesu (5 – lat).

3.1.3.6. KULTURA, TURYSTYKA I SPORT

Rozwijające się pomimo trudności miasto Oleszyce jest ważnym, lokalnym ośrodkiem kulturalno-oświatowym. W mieście działa Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna (z filią w miejscowości Stare Oleszyce). W mieście i we wsiach: Stare Oleszyce, Zalesie, Uszkowce, Futory, Nowa Grobla i Borchów funkcjonują świetlice wyposażone w sprzęt audiowizualny i sportowo-rekreacyjny (ping-pong, bilard).

W ciągu roku na terenie miasta i gminy organizuje się liczne imprezy kulturalne i rekreacyjne, m.in.: „Piknik Polonijny”, dożynki, Rozgrywki Sportowe o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy oraz festyny z okazji świąt państwowych. Począwszy od 2000 roku organizowane są Gminne Dni Olimpijskie, Sportowy Turniej Miast i Wsi oraz największa impreza kulturalno-sportowa „Dni Oleszyc”.

W mieście działa klub sportowy LKS „Czarni” oraz jedyna w powiecie strzelnica sportowa udostępniana jest Policji i Straży Granicznej. Na obszarach wiejskich działają Kluby Sportowe „Zjednoczeni” Zabiata -Stare Sioto i „Błękitni” Zalesie.

Z uwagi na istniejącą infrastrukturę sportową (duży stadion wyposażony w niezbędne zaplecze) w Oleszycach organizowane są imprezy kulturalno-rekreacyjne o charakterze ponadgminnym.

Otoczone od zachodu lasem, położone na Płaskowyżu Tarnogrodzkim Oleszyce mają doskonałe warunki do rozwoju różnorodnych form turystyki i rekreacji. Ponieważ w okolicy nie ma wielkich zakładów przemysłowych, powietrze i woda są czyste, podobnie jak miejscowa żywność. Baza turystyczno-wypoczynkowa jest jednak skromna i w całości skupiona w mieście. W Oleszycach, w budynku internatu Zespołu Szkół Rolniczych znajduje hotel dysponujący łącznie 250 miejscami i stołówką, mogącą wydawać dziennie do 250 posiłków. Reszta bazy gastronomicznej składa się z małych punktów na kilka – kilkanaście miejsc.

Baza rekreacyjno -wypoczynkowa jest rozwinięta dość słabo. Tylko 3 szkoły (w Oleszycach, Starych Oleszycach i Nowej Grobli) dysponują salami gimnastycznymi, brak basenu. Dotychczas pomimo sprzyjających warunków naturalnych w rejonie gminy nie wytyczono szlaków turystycznych.

W sytuacji rozwoju turystyki i rekreacji istniejąca baza wymaga szybkiej i znaczącej rozbudowy.

3.1.3.7. PROFIL ŚRODOWISKOWY

Morfologia terenu

Pod względem morfologicznym teren gminy leży w obrębie Kotliny Sandomierskiej, a bezpośrednio na Garbie Tarnogrodzkim – północnej części Płaskowyżu Tarnogrodzkiego, wznoszącego się do wysokości 271 m n.p.m. Na terenie gminy wyróżnia się następujące jednostki morfologiczne:

- nieckowate, miejscami słabo wykształcone doliny rzek (największe występują wzdłuż Lubaczówki i Przerwy),
- Wysoczyznę Płaskowyżu Tarnogrodzkiego – o spadkach przeciętnie do 8%, wznoszącą się do 36 m nad poziom wody w rzece Lubaczówce,
- wydmy znajdują się przeważnie wzdłuż doliny rzeki Lubaczówki oraz na skraju wysoczyzn w północno-zachodniej części gminy.

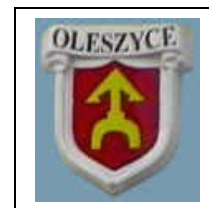
Klimat

Obszar gminy zaliczony jest (wg R. Gumińskiego) do dzielnicy klimatycznej sandomiersko-rzeszowskiej. Dla tego terenu reprezentatywna jest stacja meteorologiczna w Lubaczowie.

Region ten w okresie wegetacji uzyskuje sumę temperatur 2812,5°C. Suma ta jest znacznie mniejsza w stosunku do Jarosławia, czy też terenów położonych na północ od Oleszyc – np. w Tarnogrodzie wynosi już 2918,5°C.

Początek roku wegetacyjnego zaczyna się pomiędzy 5-8 kwietnia, kończy się około 9-11 listopada i trwa 209-211 dni.

W rejonie tym jesień jest dość długa i ciepła, a wiosna jest znacznie chłodniejsza niż jesień. Wzrost temperatur zaznacza się w maju, wahania temperatur są duże szczególnie wiosną. Przymrozki zaczynają się we wrześniu i kończą w maju. Wczesna jesień jest słoneczna, a późna jesień i zima są na ogół pochmurne. W ciągu roku jest dużo dni pochmurnych. Duża wilgotność względna występuje przez cały rok, z wyjątkiem wczesnego lata i późnej wiosny. Mgły występują najczęściej w jesieni – najwięcej w październiku.

Opady atmosferyczne

Roczna suma opadów wynosi około 700 mm, z tego 64% przypada na okres wegetacyjny. Najmniej opadów jest w I kwartale roku – 39 mm, a najwięcej w lipcu – ponad 90 mm.

Wody powierzchniowe

Teren gminy Oleszyce ma słabo rozwiniętą sieć hydrograficzną. Tereny są podmokłe, stąd duża ilość rowów melioracyjnych. Wody powierzchniowe na terenie gminy, należą do dorzecza Lubaczówki. Do rzeki tej wpadają, już poza obszarem gminy po stronie południowo-zachodniej prawobrzeżne potoki Bachorka i Starosielski i po stronie wschodniej Przerwa wraz z bezimiennymi ciekami.

Wody gruntowe

Na terenie gminy warunki gruntowe związane są z jednym poziomem wód czwartorzędowych o zwierciadle swobodnym w pakiecie utworów pylasto-piaszczystych. Czwartorzęd na terenie gminy jest mało zróżnicowany pod względem geologicznym. Na większości obszaru gminy wody podziemne narażone są na zanieczyszczenia antropogenne, głównie z powodu braku ciągłej izolacji od wpływów z powierzchni ziemi. Na szczególną uwagę zasługują obszary o największych miąższościach czwartorzędu i warunkach hydrogeologicznych, tj. rejon Suchej Woli 30-46 m, Stare Sioło 18-20 m, Nowa Grobla 20-24m. Południowo-wschodnią część obszaru gminy zajmuje jeden z głównych zbiorników wód podziemnych tzw. Dolina Kopalna Biłgoraj-Lubaczów, wymagający szczególnej ochrony. Jest to zbiornik czwartorzędowy o średnich głębokościach ujęć 10-65 m. i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 38 000 m³/dobę. Na teren gminy wchodzi półkolem jego zachodnia odnoga.

Zasoby surowców mineralnych

Na terenie gminy znajdują się nierozpoznane złoża itów oraz piasków polodowcowych. Obecnie funkcjonują tam 2 odkrywki piasku w miejscowościach:

- Nowa Grobla
- piaskownia „Tereszki” w sołectwie Stare Sioło.

Gaz ziemny w rejonie Oleszyc eksploatowany jest od 1959 r. W 1963 roku na terenie gminy Oleszyce został utworzony obszar górniczy gazu „Uszkowce-1”. Obejmuje on obszar o pow. 49 ha. Część obszaru górniczego przypada na teren miasta i gminy Oleszyce, obejmując miejscowości: Zabiata –Uszkowce -Stare Oleszyce –Oleszyce -Borchów. Aktualnie na terenie gminy trwają poszukiwania nowych złóż gazu.

Ekosystemy leśne

Gmina stanowi enklawę pól uprawnych otoczoną z trzech stron (północnej, zachodniej i południowej) zwartymi kompleksami leśnymi. Jedynie od strony wschodniej (w kierunku Lubaczowa), teren ma charakter otwarty, jest zagospodarowany rolniczo. Lasy będące jednym z największych bogactw naturalnych gminy zajmują w sumie 6828 ha, czyli ok. 45% powierzchni gminy. Zasoby leśne miasta i gminy zostały szczegółowo omówione w podrozdziale „Lasy”.

3.1.3.8. PROFIL GOSPODARCZY

Działalność gospodarcza w gminie koncentruje się w rejonie Oleszyc – historycznego lokalnego centrum handlowo-usługowego. W mieście działa dwa razy więcej podmiotów niż na terenach wiejskich. Pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych gmina zajmuje 3 miejsce w powiecie. Podobnie jak w całym kraju przeważa sektor prywatny, spośród wszystkich podmiotów gospodarczych.

Podmioty gospodarcze to głównie niewielkie punkty usługowe zatrudniające kilku, najwyżej kilkunastu pracowników. Baza usługowa jest wystarczająco rozwinięta.

Pomiędzy miastem a terenami wiejskimi gminy istnieje duża i stale powiększająca się różnica w rozwoju gospodarczym. Pomimo trudności, na terenie miasta obserwuje się stały wzrost aktywności gospodarczej, podczas gdy na terenach wiejskich nie widać jakichkolwiek symptomów rozwoju.

3.2. Identyfikacja problemów miasta i gminy Oleszyce w kontekście Zintegrowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Oleszyce na lata 2007-2015.

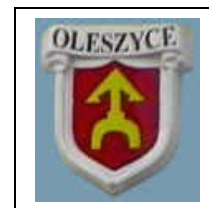
3.2.1 Obszar społeczny

- wysokie bezrobocie,
- brak miejsc pracy,
- zubożenie społeczeństwa,
- brak zastępczych stanowisk pracy dla osób zatrudnianych sezonowo,
- grupy społeczne wymagające wsparcia (młodzież – absolwenci szkół średnich, osoby długotrwale bezrobotne, dzieci i młodzież z rodzin patologicznych, osoby starsze i niepełnosprawne),
- niski poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście.

3.2.2 Zagospodarowanie przestrzenne:

- niska estetyka miasta,
- zły stan techniczny budynków mieszkaniowych,
- zły stan budynków użyteczności publicznej,
- zastój w budownictwie mieszkaniowym wielorodzinnym,
- brak mieszkań w budownictwie spółdzielczym.

3.2.3 Obszar infrastruktury drogowej:

- zły stan techniczny dróg publicznych,
- mała przepustowość układów komunikacyjnych w stosunku do rosnących potrzeb,

3.2.4 Obszar inwestycji:

- brak środków własnych na finansowanie własnych inwestycji infrastrukturalnych,
- brak lokalnego kapitału,
- małe możliwości przyciągnięcia inwestorów,
- słaby dostęp do informacji o instytucjach wspierających rozwój gospodarczy,

3.2.5 Bezpieczeństwo publiczne:

- brak systemu monitorowania placówek oświatowych,
- brak systemu monitoringu w mieście,
- wzrost przestępczości w mieście

3.2.6 Obszar edukacji:

- brak systemu szkoleń na miarę dla ludzi młodych wchodzących na rynek pracy,
- zły stan techniczny infrastruktury oświatowej,
- brak systemu bezpieczeństwa w placówkach oświatowych,
- brak hali widowiskowo – sportowej,
- brak Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury

Opisane w „Zintegrowanym Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Oleszyce na lata 2007-2015” projekty inwestycyjne oraz zadania modernizacyjno – remontowe, przyczynią się częściowo do eliminacji problemów w powyżej zdefiniowanych obszarach. Program rewitalizacji pokazuje szeroki zakres potrzeb remontowo-modernizacyjnych koniecznych do wykonania w celu polepszenia standardu życia mieszkańców, rozwoju działań ekonomicznych i społecznych w mieście oraz dla rozwoju przedsiębiorczości w Oleszycach.

3.3. Podstawowe informacje o województwie podkarpackim

3.3.1. Położenie i walory województwa

Województwo podkarpackie położone jest na południowym-wschodzie Polski. Graniczy ze Słowacją (na południu) i Ukrainą (na wschodzie). Podkarpackie nie jest ani duże (17844 tys.

km² – 11 lokata), ani ludne (2,1 mln mieszkańców – 9 lokata). Gęstość zaludnienia (118 osób na km²) nie przekracza średniej krajowej.

Poziom zurbanizowania jest najniższy spośród wszystkich regionów kraju (jedynie 40,5% ludności miejskiej). Cały obszar województwa objęty jest współpracą transgraniczną w ramach Euroregionu Karpaty. Górski charakter województwa warunkuje rozmieszczenie ludności i strukturę gospodarki. Stolicą regionu jest Rzeszów (159 tys. mieszkańców). Inne większe miasta to: Przemyśl (68 tys. mieszkańców), Krosno (68 tys.), Tarnobrzeg (50 tys.). Podkarpackie jest jednym z najbiedniejszych regionów Polski oraz Unii Europejskiej. PKB na mieszkańca wynosi 15,4 tys. zł – stanowi to jedynie 72,2% średniej krajowej (15 lokata). Struktura wytwarzania wartości dodanej brutto charakteryzuje się najmniejszym w porównaniu do innych województw udziałem usług rynkowych (43,7% wobec średniej krajowej wynoszącej 50,2%). Usługi nierynkowe stanowią 20,8 WDB, a przemysł i budownictwo 33,2% – w przypadku obu tych wskaźników województwo zajmuje 4 miejsce w kraju. Udział rolnictwa w WDB (2,3%) jest mniejszy niż średnia krajowa (2,9), ponadto udział ten zmniejszył się w okresie 1999-2004 w sposób znaczący (o 35 pkt. proc. względem średniej krajowej). Dobre warunki rozwoju rolnictwa występują jedynie w widłach Wisły i Sanu. Podkarpackie rolnictwo cechuje się niską towarowością, małą efektywnością oraz szczególnie złą strukturą agrarną. Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadających na gospodarstwo jest o połowę niższa niż przeciętna w kraju. Pod względem nakładów inwestycyjnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwo lokuje się na 10 pozycji z nakładami stanowiącymi 74,3% średnich

nakładów krajowych. Co prawda w okresie 1999-2004 dynamika wzrostu nakładów inwestycyjnych była znaczna, jednak wciąż są to wartości zbyt małe, aby wprowadzić region na ścieżkę dynamicznego rozwoju. Dynamizacja rozwoju gospodarczego będzie trudna również z powodu małych nakładów na badania i rozwój (jedynie 36,7% średniej krajowej i w konsekwencji 10 lokata). Przy ogólnie niskich nakładach na B+R korzystnie wygląda ich struktura – otóż znaczący udział (jak na polskie warunki) w finansowaniu badań i rozwoju mają przedsiębiorstwa. Słabość regionalnej gospodarki przejawia się w najniższej w kraju liczbie spółek prawa handlowego na 1 tys. mieszkańców (46% średniej krajowej) oraz w najniższym w kraju przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto. Bezrobocie rejestrowane (19,1%) jest niewiele wyższe od stopy bezrobocia dla kraju. Obok tej formy, w regionie ze szczególnym nasileniem występuje rolnicze bezrobocie ukryte i niepełne wykorzystanie zasobów pracy na obszarach wiejskich. Współczynnik aktywności zawodowej nieznacznie odbiega od przeciętnego. Liczba pracujących na 1 tys. ludności wynosząca 303 osoby jest

sporo niższa od średniej krajowej (325 osób). Wskaźnik obciążenia ekonomicznego jest jednym z najwyższych w kraju (3 lokata) – prawie 63 osoby w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Największą atrakcją turystyczną województwa są Bieszczady – najstąbiej zaludniony rejon Podkarpacia. Obszary chronione (w tym Parki Narodowe: Bieszczadzki i Magórski) zajmują 47,5% powierzchni województwa. Baza turystyczna jest jednak słabo rozwinięta, co w znaczący sposób ogranicza możliwości rozwoju turystyki.

3.2.2. Województwo na tle kraju

PODKARPACKIE	W 2004 r.			Dynamika 1999 - 2004	
	wartość	Polska = 100%	Lokata	Zmiana w pkt % względem średniej krajowej	Zmiana lokaty
Powierzchnia w km ²	17844	5,7	11		
Ludność w tys.	2097,3	5,4	9		
Gęstość zaludnienia (os/km ²)	118	96,3	7	0,0	0
Wskaźnik urbanizacji (liczba ludności w miastach do ludności ogółem)	40,5	65,8	16	-0,7	0
PKB na mieszkańca w zł	15436	72,2	15	-0,1	0
Wartość dodana brutto w:					
- rolnictwie w %	2,3	79,3	12	-35,3	-4
- przemyśle i budownictwie %	33,2	110	4	0,0	-1
- usługach rynkowych w %	43,7	87	16	0,6	-2
- usługach nierynkowych w %	20,8	126,8	4	5,0	0
Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca w zł	2345	74,3	10	13,0	3
Nakłady na działalność B + R na 1 mieszkańca w zł	49,6	36,7	10	-19,8	0
Automatyczne linie przemysłowe na 10 tys mieszkańców	3,04	118,4	13	-12,4	0
Spółki prawa handlowego na 1 tys. mieszkańców	2,7	46,0	16	6,7	0
Pracujący na 1 tys ludności	303,0	93,2	10	-20,3	-8
Współczynnik aktywności zawodowej	53,8	98,4	10	-5,2	-7
Wskaźnik obciążenia ekonomicznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym)	62,9	109,4	3	-1,0	0
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w XII)	19,1	101	10	-10,2	-3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	1941	85,4	16	-0,4	-1
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w %	47,5	146,2	3	-0,3	1